

Pekelder stoomdrukkerij in Groningen

VEENDAM/OUDE PEKELA- De geur van lood, inkt en schoonmaak vloeistoffen. Het geluid van draaiende persen en een puffende stoommachine. Lang waren dit de ingrediënten van drukkerij Mulder in Oude Pekela. Bijna 50 jaar na sluiting van de stoomdrukkerij werd het geheel van stof en roest ontdaan en weer in oude staat hersteld.

In 1865 besloot T. Mulder zijn zeevaartsbestaan op te geven om in Oude Pekela een drukkerij te beginnen aan de W.H. Bosgrastraat. Toentertijd moet dat een hele investering zijn geweest. Al snel volgden de eerste opdrachten. Het betrof veelal familie drukwerk. In 1883 kwam Mulder op het idee een krant te gaan uitgeven onder de naam 'Pekela's, advertentieblad voor de Groninger Veenkoloniën'. In Groningen waren op dat moment al diverse kranten. De bekendste waren de Provinciale Groninger Courant, de Veendammer Courant, de Veenbode en later het Nieuwsblad van het Noorden en de Noord-Ooster. Toch zag Mulder blijkbaar markt voor zijn Pekela's. Abonnees konden iedere zaterdag hun 'Pekela's' in de brievenbus tegemoet zien. Toentertijd kostte een abonnement 25 cent per 3 maanden.

Voor Mulder liepen de zaken voorspoedig. Menig Veenkoloniaal letterzetter heeft er zijn brood verdiend. Het werk van de zetter was een heel karwei, letter voor letter moest de krant gezet worden. Aan de voorkant van de drukkerij was het winkelgedeelte. Hier konden klanten hun op-

drachten afgeven en allerhande artikelen kopen. In het 'Winkeltje Mulder', zoals de drukkerij al gauw in de volksmond werd genoemd, werd van alles verkocht. Naast de gebruikelijke boeken, geschriften en andere drukwerken kon je er bijvoorbeeld ook terecht voor diverse typen luchtbusken en drank.

Mindere tijden braken aan na de Duitse inval in mei 1940. Op last van de Duitsers werd de drukkerij voor onbepaalde tijd gesloten. Pas na de bevrijding, vijf jaar later, kon A. Mulder, die de drukkerij van vader inmiddels had overgenomen, de draad weer oppakken. Modernere drukpersen werden aangeschaft en in een ander gedeelte van het pand geplaatst. Met de oude stoomdrukkerij werd niets meer gedaan. Op 27 december 1988 meldde het Nieuwsblad van het Noorden dat de drukkerij door de weduwe Mulder voor een symbolisch bedrag is overgedaan aan het Grafisch Museum in Groningen. Zelfs de allereerste degeldrukpers waar de eerste Mulder de drukkerij mee is begonnen en cylinderstop pers uit 1907, staat er. Omdat er jarenlang niet naar was omgekeken had de tand des tijds al aardig toege-slagen. Alles zat onder het stof en roest. Onder het stof kwam een origineel zetsel tevoorschijn: 'De Pekel A doorsneed het land, met veen en klei bedekt, natuur werd door geen nij're hand, uit hare rust gewekt'. Door de inzet van talloze vrijwilligers is de Pekelder stoomdrukkerij weer in originele staat hersteld.

Ruben Schortinghuis